

RESULTATEN KRUISINGEN VERSCHILLEN IN DE ZEUGENHOUDERIJ

ir. G.J.A. Ogink,
takcoördinator
Consulentschap i.a.d.
voor
Varkenshouderij

In nummer 1 is al vermeld dat NL x GY-zeugen per jaar per zeug f 110,— meer opleveren dan GY x NL-zeugen. Het verschil met zuivere GY-zeugen is zelfs bijna f 300,—. Zuivere GY-zeugen zijn dus voor de vermeerderaar niet interessant. In dit artikel zullen we laten zien waardoor de verschillen zijn ontstaan.

Opfokkosten zeugjes
In tabel 1 is aangegeven hoeveel
opfokzeugjes zijn uitgevallen.

De in tabel 1 genoemde verschillen in uitval tussen de drie soorten zeugjes worden vrijwel geheel veroorzaakt door beenwerkproblemen. Het uitvalspercentage is bij de GY-zeugen duidelijk hoger dan bij de gekruiste zeugen.

In tabel 2 zijn de uitvalspercentages van de zeugen vermeld per worp.

Van de in tabel 2 genoemde uitvalspercentages wordt ruim de helft veroorzaakt door beenwerkproblemen. De NL x GY-zeugen hebben duidelijk minder uitval dan de andere twee soorten zeugen.

Met de gegevens uit tabel 1 en tabel 2 kan worden berekend hoeveel opfokzeugen per jaar moeten worden opgefokt voor een bedrijf met 100 zeugen. Een opfokzeug wordt zeug bij een leeftijd van 240 dagen of bij de eerste inseminatie vóór 240 dagen.

Tabel 1: Uitval bij de opfokzeugen

	GYxNL	NLxGY	GY
aantal opgelegde opfokzeugjes	152	149	136
uitval tot BPT* (208 dagen)	2	3	6
uitval tussen BPT en 240 dagen of inseminatie vóór 240 dagen	7	8	8
uitval na 240 dagen (of inseminatie) tot de eerste worp	41	29	42
aantal zeugjes met een 1 e worp	102	109	80

* BPT = Bedrijfs Prestatie Toets

Tabel 2: Percentage uitgevallen zeugen per worp

	GYxNL	NLxGY	GY
240 dagen of inseminatie - 1 e worp	29	21	34
1e-2e worp	25	19	21
2e - 3e worp	16	13	23
3e - 4e worp	21	7	11
4e - 5e worp	7	9	26
gemiddeld per worp	20,4	14,5	25,4

Tabel 3: Berekening benodigd aantal opfokzeugen per jaar op een bedrijf met 100 zeugen

	GYxNL	NLxGY	GY
uitval zeugen per worp	20,4	14,5	25,4
worpen per zeug per jaar	2,08	2,11	1,98
uitval zeugen per jaar	42,4	30,6	50,3
uitval % opfokzeugen	5,9	7,4	10,3
benodigd aantal opfokzeugen per jaar	45	33	56

Tabel 4: Produktieresultaten per zeug per jaar			
	GYxNL	NL.x GY	GY
aantal worpen	2,08	2,11	1,98
aantal geboren biggen	21,9	22,0	19,7
aantal levend geboren biggen	20,7	21,2	18,4
aantal gespeende biggen	17,6	18,8	16,0
aantal gespeende biggen zonder overleggen	17,9	18,9	15,2

Tabel 5: Gegevens over de biggen

ras van de moeder	GYxNL	NLxGY	GY
totaal geboren per worp	10,5	10,4	10,0
levend geboren per worp	10,0	10,0	9,3
gemiddeld geboortegewicht(g)	1540	1547	1407
uitvalspercentage	14,7	11,9	19,1
gespeend per worp	8,5	8,9	8,1
gespeend per worp zonder overleggen	8,6	8,9	7,6

Tabel 6: Financiële verschillen in guldens per zeug per jaar

ras van de zeug	GYxNL	NLxGY	GY
kosten opfokzeugen en uitval zeugen	f 35,48	–	f 74,33
kosten biggenproductie	f 108,–	–	f 252,–
veterinaire kosten mesterij	–	f 33,84	–
totale meerkosten t.o.v. NL x GY	f 109,64		f 292,49

Als de kosten van opfokzeugen en van uitgevallen zeugen worden berekend, dan blijkt dat deze bij de NL x GY-zeugen het laagst zijn. Bij de GY x NL-zeugen zijn deze f 35,– per zeug per jaar hoger. Bij de GY-zeugen scheelt het zelfs f 74,–.

Kosten biggenproductie

In tabel 4 zijn de produktieresultaten van de zeugen vermeld.

Uit tabel 4 blijkt, dat de produktieresultaten van de drie soorten zeugen duidelijk verschillen. Deze verschillen worden veroorzaakt door de verschillen in uitvalspercentages van de zeugen en door verschillen in sterftepercentages van de kliggen. Een hoger uitvalspercentage van de zeugen heeft als gevolg een lagere worpindex (meer verliesdagen) en een kleinere worp (jongere zeugenstapel). Gegevens over de biggen zijn vermeld in tabel 5.

Van de zuiver ras GY-zeug zijn alle resultaten duidelijk slechter. Het verschil tussen de GY x NL- en de NL x GY-zeug wordt veroorzaakt door verschil in sterftepercentage van de kliggen. Bij alle zeugen wordt ongeveer

tweederde van de sterfte veroorzaakt door doodliggen of te laag geboortegewicht. Er zijn dus geen verschillen in oorzaak van de sterfte.

De produktieresultaten van de zuivere GY-zeugen zijn dus het laagst. De GY x NL-zeugen geven een extra opbrengst van f 108,– per zeug per jaar en de NL x GY-zeugen zelfs f 252,– per zeug per jaar.

Kosten veterinaire behandelingen in de mesterij

De mesterijresultaten van de biggen van de drie soorten zeugen waren niet verschillend, behalve het aantal benodigde veterinaire behandelingen. De biggen van de NL x GY-zeugen moesten duidelijk vaker worden behandeld vanwege staartbijten en beenwerkproblemen. De extra kosten van deze veterinaire behandelingen zijn berekend op f 1,80 per mestvarken; dit betekent ongeveer f 34,– per zeug per jaar.

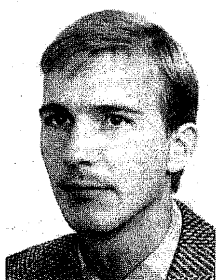
Totaalberekening

Voor de kenmerken die niet hierboven zijn vermeld, waren geen duidelijke verschillen aanwezig. De wel genoemde financiële verschillen zijn samengevat in tabel 6.

Al met al een duidelijk voordeel voor de NL x GY-zeugen. Bij de veterinaire kosten in de mesterij zit er echter wel een addertje onder het gras. Voor de mester zijn de biggen van de NL x GY-zeug iets (f 1,80) minder waard.

Dit verschil kan echter met de biggenprijs worden verrekend. De conclusie is dan duidelijk: Op gesloten vermeerderings- en mestbedrijven is de NL x GY-zeug financieel aantrekkelijk.

ZIJN GOEDE VARKENSHOUDERS ALTIJD GOED?

ir. W.H.M. Baltussen,
LEI-gedétacheerde
Proefstation voor de
Varkenshouderij
te Rosmalen

In het onderzoek en de voorlichting spreekt men vaak over goede en slechte bedrijven. Meestal komen de bedrijven dan op basis van de resultaten van één jaar in een dergelijke groep terecht.

Tot op heden is nooit aangetoond, dat de bedrijven die altijd goed zijn geweest, ook goede resultaten zullen blijven behalen. In dit onderzoek is aan de hand van resultaten van praktijkbedrijven over meerdere jaren nagegaan of goede bedrijven altijd goede resultaten behalen en slechte bedrijven altijd slechte. Tevens is onderzocht of dit zowel voor de technische resultaten geldt als ook voor de prijzen.

De keuzen van de bedrijven

De resultaten van 49 bedrijven met zeugen en 44 bedrijven met mestvarkens zijn gebruikt voor dit onderzoek. Van de vermeerderingsbedrijven zijn de kengetallen van de technisch economische administratie (T.E.A.) over een periode van 4 jaar beschikbaar; van de mestvarkensbedrijven over een periode van 5 jaar. Al deze bedrijven komen uit de provincie Noord-Brabant.

Voor dit onderzoek zijn, zowel van de vermeerderingsbedrijven als van de mestvarkensbedrijven, 7 kengetallen meegenomen. Deze kengetallen zijn in te delen in drie groepen:

- kengetallen die iets zeggen over het totale resultaat van de varkenshouderijbedrijf (bijvoorbeeld het saldo);

- kengetallen, die iets zeggen over het technische resultaat (bijvoorbeeld het aantal grootgebrachte biggen per zeug per jaar en de voederconversie);
- prijzen (bijvoorbeeld de voerprijs en de prijs per big).

De onderzochte bedrijven hebben gemiddeld dezelfde technische en financiële resultaten als alle bedrijven met een T.E.A. in Noord-Brabant.

Eerst is per kengetal nagegaan hoe sterk de waarde van een kengetal van een bedrijf in het ene jaar samenhangt met de waarde van dat kengetal in een ander jaar.

Daarnaast hebben de bedrijven per jaar op basis van de hoogte van een kengetal een rangordenummer gekregen. Gekeken is of de rangorde van de bedrijven over de jaren heen gelijk blijft. In feite kijken we hier of de bedrijven jaarlijks ongeveer dezelfde plaats hebben ten opzichte van andere bedrijven.

Goede varkenshouders zijn vooral technisch goed

Varkenshouders blijven in de tijd op een gelijk niveau ten opzichte van hun collega's. Dit betekent, dat goede bedrijven vrijwel altijd goed zijn en dat bedrijven met slechte resultaten zich in de loop van de tijd nauwelijks verbeteren ten opzichte van hun collega's.

U kunt dit vergelijken met een tredmolen. Een varkenshouder ziet ieder jaar dat zijn resultaten verbeteren. Hij denkt dat hij vooruitkomt. Echter, al zijn collega's behalen ook betere resultaten. Het eindresultaat is dat de varkenshouder ten opzichte van andere varkenshouders niet verbetert. Met andere woorden ondanks het feit dat hij vooruitgaat blijft hij op dezelfde plaats.

Worden de resultaten bekeken per groep kengetallen, dan blijkt dat de voorafgaande bevinding met name geldt voor de technische resultaten van de bedrijven. Doordat het